

Camí ral de Manresa a Vic

Sant Fruitós de Bages

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Terme de Sant Fruitós de Bages
Emplaçament Des de Viladordis, seguint el camí de Viladord, passant per St Fruitós fins a St Jaume d'Olzinelles.

Coordenades:

Latitud: 41.77235
Longitud: 1.90469
UTM Est (X): 408966
UTM Nord (Y): 4625081

Classificació

Número de fitxa 08213-96
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Obra civil
Estil / època: Medieval Modern Contemporani
Segle X-XIX
Estat de conservació Dolent
Notes de conservació: Fins la construcció de l'autopista A-18 aquest camí encara podia transitar-se parcialment, i des del nucli de Sant Fruitós fins a Sant Jaume d'Olzinelles era conegut com el camí d'Artés. Actualment queda interromput a la sortida de Sant Fruitós.
Protecció Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Privada
Titular: Diversos
Fitxes associades:
[Carrer Padró](#)
[Pont de Cabrianes](#)
Autoria de la fitxa Raquel Valdenebro Manrique

Descripció

Antic camí ral que des de la vila de Manresa menava fins a la ciutat de Vic travessant el terme de Sant Fruitós de Bages. Cal pensar que antic camí s'iniciava al Pont de Vilomara, i ascendia fins a Viladordis. Seguiria de forma aproximada l'actual camí de Viladordis a Sant Fruitós en direcció a la sagrera, des d'allà travessaria la palanca sobre el torrent Bo i continuaria seguint la línia del que actualment és el carrer Padró; des d'allà es dirigiria cap als peus del turó del Sanmartí, que comptava amb una guardiola al cim. Des d'allà seguiria travessant la vall de Sant Genís de la Vall dels Horts pel lloc conegut a l'edat mitjana com a Camp de l'Arca fins a Sant Jaume d'Olzinelles, passant el riu Llobregat pel Pont de Cabrianes. Actualment aquest camí com a tal es troba desaparegut, no quedant cap resta del que podien haver estat mostres d'algun camí empedrat, ni marges ni fites.

Observacions:

La construcció de la A-18 va destruir bona part del traçat d'aquest antic itinerari. Una part d'ell s'ha pogut conservar sota el nom del "Camí de Viladordis".

Història

D'entre la xarxa de camins principals de la Catalunya medieval, sobresortia una abundant xarxa de camins rals, molts dels quals tenien el seu origen en les antigues "stratas" romanes. Des de Girona, l'antiga "Via fracigena" es bifurcava, sortint una branca que permetia les comunicacions amb les depressions interiors del país. Un tram d'aquesta branca comunicava Manresa amb Vic. La documentació sobre l'existència d'aquest camí és ben antiga, i apareix ja des del segle X, moltes vegades sota el nom de "carraria", "via" "itinere", etc. L'any 1015 Sunyer i la seva esposa Maria venen a Giscafré i la seva esposa Espetosa dues peces de vinya al comtat de Manresa, al Camp de Bages, a l'Arca. Aquesta vinya termenejava a l'est amb una "strada". SALVADÓ (2003:97) Al llarg dels segles XI i XII fou considerat com la "vis pública". Així, l'any 1034 Saburiclo i la seva esposa Guinedelsina venen a Sunner i la seva esposa Freberberga tres sorts de vinyes cultivades i ermes, que posseeixen per herència de la dona Manguinedel i dels antecessors de Saburiclo. Dites vinyes es troben al lloc anomenat l'arca, i afronten a ponent amb el puig de la Guardiola i a migdia amb el camí públic. (MORERA, 2005:8). Sens dubte es tracta del camí ral que continua fins al pont de Cabrianes. Aquest camí continua apareixent a nombroses afrontacions en vendes i establiment de terres. L'existència d'aquest camí, no impedia l'existència d'altres camins complementaris. Així mateix, segurament cal comptar amb l'existència d'un altre camí paral·lel més fàcil de seguir per anar a Manresa, que es correspondria amb l'actual traçat de la crta. N-141c. Aquest camí també cal pensar que tindria els seus orígens al segle X. Així, l'any 1057 apareix "strada" pública que porta a Manresa. També el 1176 i 1181 es fa referència al camí que va a Manresa. SALVADÓ (2003:500) En referència al camí ral, cal pensar que apareix anomenat amb molts altres noms, depèn del tram i del període al qual es correspongui. L'any 1325 apareix anomenat en unes afrontacions el camí que va de Sant Fruitós a Olzinelles. El mateix apareix com a camí que va de Manresa al Pont de Cabrianes. SALVADÓ (2003:502) A la documentació posterior el camí apareix mencionat amb diversos noms, depèn del tram que s'estigués tractant. Els anys 1321, 1370, 1371 i 1372 apareix a diversos documents la menció del camí que de la ciutat de Manresa va a la ciutat de Vic. SALVADÓ (2003:502). També el 1437 apareix com el camí que va del Pont de Vilomara al Pont de Cabrianes. SALVADÓ (2003:502). El 1456 com el camí que va de Sant Fruitós al Pont de Vilomara. SALVADÓ (2003:502) Cal pensar que cap al segles XV-XVI anà perdent importància a mida que anaren

apareixent camins complementaris. Malgrat això, estigué encara en vigència fins al segle XX com a camí que de Sant Fruitós menava a Artés vers el Pont de Cabrianes. Com a camí secundari de Viladordis, encara es manté en vigència. Cal pensar que aquest camí fou utilitzat habitualment com a via de transport i comunicacions de persones i mercaderies, abans de la construcció de les actuals carreteres a finals del segle XIX. L'any 1897 fou construïda l'actual carretera N-141c de Manresa a Vic, desviant el trànsit per l'actual Pont Nou fins a Moià i inutilitzant part d'aquest camí, que restà convertit en un camí secundari per anar a Manresa o bé per anar de Sant Fruitós a Artés. La construcció de noves carreteres com la A-18 tallà definitivament aquest camí deixant-lo inutilitzat definitivament.

Bibliografia

BENET I CLARÀ, A.; PLANES, J.A. (1988). "Sant Fruitós de Bages" a Història del Bages Vol. II. Ed. Parcir. Pàg. 333-378. BENET I CLARÀ (1984). Sant Fruitós de Bages a "Catalunya Romànica". Vol. XI. El Bages. Pàg. 404-443. BENET I CLARÀ, A. (1985). Història de Manresa. Dels orígens al segle XI. Manresa. GANDIA, J.; RUIZ, J. (2001). Sant Fruitós de Bages. Història en imatges 1898-1975. CEB. Manresa. JUNYENT, F.; MAZCUÑAN, A. (1981). " Sant Iscle i Santa Victòria de Bages. Santa Maria Claret. Sant Jaume d'Olzinelles i Sant Valentí" a Les Fonts. Quaderns de Recerca i Divulgació. N° 1 El Bages. Camins del romànica. Col·legi de Doctors i Llicenciats. Manresa. Pàg. 9-18. SALVADÓ MONTURIOL, J. (2003). Història medieval d'un territori: Sant Fruitós de Bages (segles X-XVI). Ajuntament de Sant Fruitós de Bages. Publicacions de l'Abadia de Montserrat.

